

INFORME SOBRE
**L'INICI DEL
CURS ESCOLAR
2022 - 2023**

 **GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

Educació i Formació Professional
Esther Niubó

2 de setembre de 2022

ÍNDEX

1. EL SISTEMA EDUCATIU, EN XIFRES.....	3
Alumnat matriculat.....	3
Personal educatiu.....	4
Centres educatius.....	6
Indicadors d'interès	6
Despesa pública en educació	11
2. NOVETATS DEL CURS ESCOLAR 2022-23.....	13
Avançament del calendari i jornada compactada al setembre.....	13
Gratuïtat de l'I2.....	13
Reducció de ràtios a I3.....	14
Reserva de places per alumnat NESE.....	14
No renovació dels concerts als centres que segreguen per sexe	15
Garantia de plaça d'FP a l'alumnat provinent de 4t de l'ESO	15
Convocatòria de vagues	15
Nous currículums educatius	16
Primer curs amb la Llei d'aprenentatge i ús de les llengües oficials a l'ensenyament no universitari en vigor.....	16
Increment de beques	17
Programació i robòtica.....	17
3. VALORACIONS.....	18

1. EL SISTEMA EDUCATIU, EN XIFRES

ALUMNAT MATRICULAT

El darrer curs va haver-hi un total d'1.593.605 alumnes matriculats, 865 més que el curs anterior, amb un decreixement dels alumnes en l'educació infantil de segon cicle i l'educació primària, que es va compensar amb l'augment d'alumnes de les etapes educatives posteriors. Enguany, segons dades de la Conselleria, s'han matriculat 1.588.733 alumnes.

Pel que fa a la distribució entre centres públics i concertats, els darrers apleguen el 32% de l'alumnat a Catalunya (395.401).

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Previsions d'alumnes matriculats, 2022-2023

Catalunya

Alumnes matriculats

Ensenyaments	Estadística de l'Ensenyament 2021-2022				Previsions d'alumnes matriculats, 2022-2023			
	Total	Sector Públic	Sector Privat	Sector Privat concertat	Total	Sector Públic	Sector Privat	Sector Privat concertat
Règim general. Total	1.330.659	889.946	440.713	346.530	1.316.477	882.260	434.217	341.648
Educació infantil	260.440	183.969	85.471	59.057	260.528	177.824	82.705	56.498
Educació infantil 1r cicle	71.224	47.142	24.082		70.915	46.940	23.975	
Educació infantil 2n cicle	198.216	136.827	61.389	59.057	189.613	130.884	58.730	56.498
Educació primària	490.311	312.862	147.449	141.028	449.333	305.395	143.938	137.672
Educació especial	8.057	3.791	4.276		8.000	3.780	4.240	
Educació secundària obligatòria	337.327	221.658	115.768	111.008	333.959	219.136	114.523	109.816
Batxillerat	99.274	66.912	32.362	12.445	98.577	66.457	32.119	12.353
Formació professional *	135.196	95.469	39.727	22.992	145.380	104.380	41.000	25.309
Cicles professionals de grau bàsic	690	660			1.780	1.780		
Cicles professionals de grau mitjà	66.248	50.608	15.640	10.948	70.500	54.000	16.500	12.332
Cicles professionals de grau superior	68.088	44.001	24.087	12.044	71.500	47.000	24.500	12.977
Cursos d'especialització	200	200			1.600	1.600		
Programes de formació i inserció	7.508	5.364	2.122		7.400	5.308	2.092	
Plans de centres estrangers	13.538		13.538		13.600		13.600	
Règim especial. Total	123.001	98.389	24.612		129.936	98.529	26.057	
Règim especial. Ensenyaments reglats	64.580	53.999	10.591		69.376	58.039	11.337	
Ensenyaments de música (elementals, no reglats)	58.421	44.390	14.031		60.560	45.450	15.110	
Ensenyaments de música (professional)	3.194	2.697	497		3.720	3.215	505	
Ensenyaments de música (superior i màster)	1.749		1.749		1.790		1.790	
Ensenyaments de dansa (elementals, no reglats)	7.170	1.423	5.747		7.550	1.590	5.960	
Ensenyaments de dansa (professional)	362	362			360	360		
Ensenyaments de dansa (superior)	118	118			115	115		
Arts plàstiques i disseny								
Cicles d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà	1.525	1.394	131		1.555	1.390	165	
Cicles d'arts plàstiques i disseny de grau superior	3.753	3.565	188		3.795	3.570	225	
Ensenyaments superiors de disseny i màster	1.409	860	609		2.100	1.090	1.010	
Arts escèniques (grau mitjà i superior)	319	64	252		327	70	257	
Art dramàtic	483	303	180		490	315	175	
Conservació i restauració de béns patrimonials	163	163			174	174		
Ensenyaments esportius (grau mitjà i superior)**	3.844	2.616	1.228		3.900	2.650	1.250	
Escoles oficials d'idiomes	40.434	40.434			43.500	43.500		
Formació d'adults	59.861	58.841	1.020		61.000	60.000	1.000	
Ensenyaments a distància	80.084	22.806	57.278		81.320	23.320	58.000	
Cicles de formació professional de grau mitjà	20.354	3.916	16.438		21.000	4.000	17.000	
Cicles de formació professional de grau superior	50.181	9.341	40.840		50.500	9.500	41.000	
Batxillerat	1.860	1.860			1.880	1.880		
Preparació proves d'accés a la universitat	340	340			340	340		
Cursos i proves	2.420	2.420			2.500	2.500		
Idiomes	1.529	1.529			1.600	1.600		
Formació d'adults (GES)	3.400	3.400			3.500	3.500		
Total Alumnes matriculats	1.593.605	1.069.982	523.623	346.530	1.588.733	1.064.109	519.274	341.648

D'altra banda, 160.000 alumnes d'infantil, primària, ESO, CFGM i Batxillerat presenten necessitats específiques de suport educatiu (NESE), dels quals un 94% estan escolaritzats en centres públics.

Al darrer curs van ser escolaritzats a Catalunya gairebé 5.000 menors procedents d'Ucraïna (4.719, un 21,6% dels menors en edat escolar que ha rebut Espanya).

PERSONAL EDUCATIU

El nombre de personal docent de règim general del curs 202-21 (el darrer del qual hi ha dades disponibles) era de 118.209 en total per educació infantil i primària (63.624), educació especial (2.213) i educació secundària (52.372), comptant el sector públic (80.784) i el privat (37.750).

Destaquen els 76.406 docents i prop de 4.000 professionals d'atenció educativa.

Personal al servei de l'Administració educativa

Personal docent dels centres educatius públics del Departament d'Educació.

Catalunya. 2020-2021

	Nombre			Distribució percentual	
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes
Mestres d'educació infantil i primària	30.811	4.923	35.734	86,2	13,8
Professors d'ensenyaments secundaris, d'escoles oficials d'idiomes, i d'arts plàstiques i disseny	20.826	11.658	32.484	64,1	35,9
Professors tècnics de formació professional i mestres de taller d'arts plàstiques i disseny	1.718	1.861	3.579	48,0	52,0
Altres cossos i categories	570	175	745	76,5	23,5
Total personal docent	53.925	18.617	72.542	74,3	25,7

Font: Base de dades del personal del Departament d'Educació

Càrrecs directius dels centres educatius públics del Departament d'Educació.

Catalunya. 2020-2021

	Nombre			Distribució percentual	
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes
Direcció del centre	1.798	734	2.532	71,0	29,0
Equip directiu del centre	4.301	1.427	5.728	75,1	24,9
Coordinació no directiva	15.334	6.266	21.600	71,0	29,0

Font: Base de dades del personal del Departament d'Educació

Data d'obtenció: 31/12/2020

Personal del Departament d'Educació. Personal d'administració i serveis.

Catalunya. 2020-2021

	Nombre			Distribució percentual	
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes
Serveis administratius*	798	272	1.070	74,6	25,4

Centres educatius	6.376	1.033	7.409	86,1	13,9
Serveis educatius no docents*	438	64	502	87,3	12,7
Total personal d'administració i serveis	7.612	1.369	8.981	84,8	15,2

Font: Base de dades del personal del Departament d'Educació

*Dades provisionals

Personal del Departament d'Educació. Càrrecs directius del personal d'administració i serveis.

Catalunya. 2020-2021

	Nombre			Distribució percentual	
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes
Secretari/ària general	1	2	3	33,3	66,7
Director/a general	4	4	8	50,0	50,0
Sub-director/a general	16	6	22	72,7	27,3
Director/a dels serveis territorials**	5	5	10	50,0	50,0

** Inclou la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona

Font: Sub-direcció General de Personal d'Administració i Serveis del Departament d'Educació

El curs 2022-2023 ja no es mantindran els recursos de reforç covid-19. No obstant això, el Departament d'Educació ha anunciat un increment de la plantilla estructural de mestres i professionals de 2.441 places als centres públics (1.112 dotacions de personal docent d'infantil a Batxillerat, 1.022 d'FP, 184 dotacions de professionals d'atenció educativa infantil, 78 per a l'escolarització en l'escola inclusiva, 17 professionals per a itineraris formatius específics, 19 personal d'administració i tècnic per a la integració a la xarxa pública i 9 per centres de formació d'adults en centres penitenciaris), i de 523 nous professionals per mitigar els efectes de la complexitat socioeconòmica, i que va ser acordat amb els sindicats del Comitè Intercentres:

- (340) tècnics d'integració social (TIS)
- (85) educadors socials
- i (98) tècniques especials d'educació infantil (TEEI).

En canvi, cal recordar que la pèrdua dels reforços covid-19 suposarà prescindir de gairebé 5.500 professionals, amb la qual cosa hi haurà una pèrdua important de personal docent i no docent aquest curs a les escoles i instituts de Catalunya, de més de 2.000 professionals, la qual cosa pot fer créixer l'actual malestar. També cal mencionar les crítiques del sector concertat per la pèrdua de suports covid-19 que suposarà l'acomiadament de 870 mestres que, en aquest cas, no seran substituïts.

A nivell retributiu, el govern de la Generalitat va aprovar un complement específic vinculat a la direcció d'un equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP).

Pel que fa als interins, durant el 2022, el Departament té previst convocar, mitjançant el Reial decret 270/2022, de 12 d'abril, dos processos extraordinaris d'estabilització de plantilles docents:

- un concurs excepcional de mèrits, amb una oferta pública de 12.859 places, que està previst que es publiqui al setembre;
- i un concurs oposició extraordinari, amb 14.246 places, que pot ser convocat al mes de novembre.

Al desembre, es convocaria un concurs oposició, amb 2.166 places, que seguiria el procediment ordinari.

D'aquesta manera, es preveu reduir la taxa d'interinitat, que en l'àmbit educatiu de Catalunya se situava en un 37,5%.

CENTRES EDUCATIUS

Hi ha un total de 5.459 centres educatius a tota Catalunya, dels quals 1.131 són centres de secundària. Pel que fa a escoles bressol, cal tenir en compte la distribució de titularitats: 926 de titularitat municipal (en 566 municipis), 42 del Departament d'Educació i 718 de titularitat privada.

En relació amb les construccions i ampliacions pendents de centres educatius, en el pressupost inicial de 2022, el govern havia previst realitzar 44 noves construccions. No obstant això, finalment tan sols acabaran 11 nous edificis (a Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Lleida, Montmell, Sabadell, Sant Fruitós de Bages, Santpedor, Solsona, Tarragona, Vilagrassa i la Granada), i 4 grans ampliacions (dues a Banyoles, Montcada i Reixac i Tàrraga). Igualment, retiraran 61 mòduls prefabricats (en continuaran havent-hi 985) després que durant dos anys de pandèmia es paralitzessin aquestes actuacions per tal de proporcionar més espais als centres educatius, i es preveu que s'accentui aquesta retirada durant els propers dos cursos (2023-2024 i 2024-2025). Aquestes actuacions compten amb un pressupost de 62 milions d'euros.

INDICADORS D'INTERÈS

Prenent de referència el curs 2020-2021 (darrer curs amb dades disponibles), es percep una reducció del nombre d'infants d'infantil i de primària, i un petit increment de l'alumnat d'educació secundària i postobligatòria. Destaca la reducció de la taxa d'escolarització al

primer cicle d'educació infantil (0-3 anys), pels efectes de la pandèmia (socioeconòmics i sanitaris).

Xifres clau	Any		Variació curs anterior (%)	Variació 5 cursos anteriors (%)
Ensenyaments pre-obligatoris				
Nombre d'alumnes menors de 3 anys	2020-2021	63.342	-19,04	-19,85
Taxa d'escolarització de menors de 3 anys (%)	2020-2021	33,9	-14,61	-7,12
Nombre d'alumnes de 3 a 5 anys	2020-2021	205.552	-3,66	-6,30
Taxa d'escolarització de 3 a 5 anys (%)	2020-2021	95,7	+1,16	+0,42
Ensenyaments obligatoris	2020-2021			
Nombre d'alumnes a educació primària	2020-2021	469.179	-2,24	-2,59
Taxa d'ideoneïtat de 11 anys (%)	2020-2021	94,9	+0,63	+2,04
Nombre d'alumnes a ESO	2020-2021	337.131	+1,64	+12,95
Taxa d'ideoneïtat de 15 anys (%)	2020-2021	83,8	+0,96	+9,77
Ensenyaments post-obligatoris				
Nombre d'alumnes a batxillerat	2020-2021	97.960	+3,73	+9,91
Nombre d'alumnes a CFPM	2020-2021	62.785	+1,23	+5,53
Nombre d'alumnes a CFPS	2020-2021	64.942	+2,07	+18,37
Nombre d'alumnes a règim especial	2020-2021	7.818	-52,55	-50,51
Ensenyaments de règim general				
Nombre de centres	2020-2021	5.459	+12,34	+12,21
Nombre de docents	2020-2021	119.389	+2,04	+10,87
Indicadors Europa 2020				
Abandonament prematur dels estudis (18-24 anys) (%)	2020-2021	17,4	-8,42	-7,94
Població de 30 a 34 anys amb estudis terciaris (%)	2020-2021	50,0	-1,18	+16,01
Despesa pública en educació				
Pressupost del Departament d'Educació (milers de milions)	2020-2021	5,7	+18,75	+29,54
Despesa pública en educació respecte el PIB (%)	2020-2021	3,70	+0,81	+1,09
TIC escoles				
Alumnes per ordinador	2020-2021	3,00	-11,76	+30
(p) Provisional				

Data d'actualització: 20/04/2022

Font: Departament d'Educació i Idescat

Abandonament prematur

La taxa d'abandonament prematur dels estudis (18-24 anys) és del 14,8% a Catalunya el 2021, que contrasta amb el 13,3% a Espanya i el 9,7% de la UE. No obstant això, cal mencionar que

en els darrers anys aquesta xifra s'ha reduït significativament, passant de ser el 2010 del 28,9%, el darrer curs (2020) del 17,4%, a la taxa de l'actualitat.

Encara és destacable mencionar que en el cas dels homes la taxa és del 19,4%, mentre que les dones registren una taxa del 9,9%.

Abandonament prematur dels estudis. Grup d'edat (18-24)

Early leavers from education and training. Age group (18-24)

Any	Catalunya	Espanya	Unió Europea*
2021	14,8	13,3	9,7
2020	17,4	16,0	10,1
2019	19,0	17,3	10,3
2018	17,0	17,9	10,5
2017	17,0	18,3	10,5
2016	18,0	19,0	10,7
2015	18,9	20,0	11,0
2014	22,2	21,9 (b)	11,2
2013	24,7	23,6	11,9
2012	24,2	24,7	12,7
2011	26,2	26,3	13,4
2010	28,9	28,2	13,9
2009	31,9	30,9	14,2
2008	32,9	31,7	14,7
2007	31,2	30,8	14,9
2006	28,5	30,3 (b)	15,3
2005	33,2 (b)	31,0 (b)	15,7
2004	34,1	32,2	16,0
2003	34,3	31,7 (b)	16,4
2002	31,3	30,9	17,0
2001	30,3	29,7	-

(b) Ruptura de sèrie; (p) Provisional; (-) Dada no disponible;

Dades en %

Nota: Objectiu UE-28: 10%; objectiu Espanya: 15%.

**A partir del 2020 les dades de la UE corresponen a 27 estats membres.*

Joves que han assolit el nivell de segona etapa d'educació secundària

El percentatge de joves d'entre 20 i 24 anys que han completat, com a mínim, l'educació secundària (batxillerat, cicles formatius de grau mitjà i altres¹) a Catalunya ha incrementat en els darrers anys, si bé continua per sota de la mitjana espanyola i 6 punts per sota de la mitjana europea. Per sexe, més dones que homes assoleixen estudis de nivell secundari, un 84,7% davant del 71,5% dels homes.

Població de 20 a 24 anys amb estudis de nivell secundari. Total *Population aged 20 to 24 that has completed secondary education. Total*

	Catalunya	Espanya	Unió Europea
2021	77,9	78,8 (b)	84,6 (b)
2020	76,4	75,9	84,3
2019	73,8	74,0	83,9
2018	75,1	72,7	83,5
2017	73,6	71,7	83,3
2016	73,8	70,9	83,1
2015	72,4	68,5	82,7
2014	68,6	65,8 (b)	82,2 (b)
2013	64,4	63,8	81,1
2012	64,7	63,0	80,3
2011	62,6	62,0	79,7
2010	62,0	61,5	79,3
2009	61,6	60,3	78,8
2008	59,8	60,3	78,7
2007	61,7	61,4	78,3
2006	65,7	61,8	78,1
2005	61,3 (b)	61,8 (b)	77,6
2004	59,5	61,1	77,3
2003	60,8	62,2	77,2
2002	65,1	63,6	76,8
2001	65,4	65,0	-

(b) Ruptura de sèrie; (p) Provisional; (-) Dada no disponible.

Dades en %

*A partir del 2020 les dades de la UE corresponen a 27 estats membres.

Joves que ni estudien ni treballen (ni-ni)

El percentatge de població jove (de 18 a 24 anys) no ocupada que no estudia a Catalunya era del 21,1% l'any 2020: un 23,6% els homes per un 18,4% en el cas de les dones.

¹ És a dir, que té un nivell d'educació CINE-97 (ISCED) 3a, 3b o 3c inicial.

Població no ocupada de 18 a 24 anys que no cursa estudis. Total

Young people neither in employment nor in education and training (NEET rates). Total

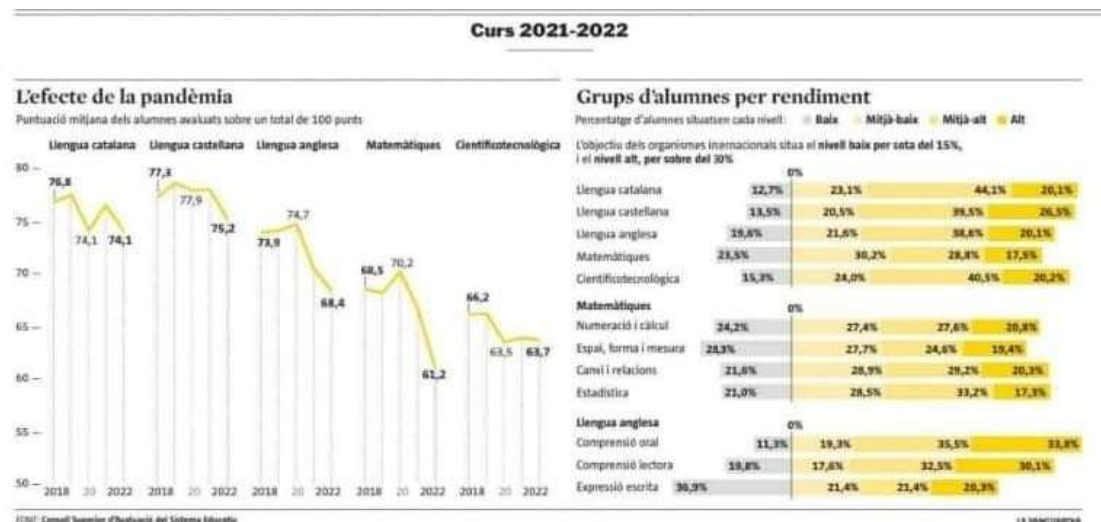
Catalunya	Espanya	Unió Europea*
	14,2(bd)	13,7(b)
21,1	18,1	14,4
16,6	15,7	13,2
16,1	16,1	13,7
16,2	17,1	14,3
18,1	19,1	15,2
19,5	20,1	15,8
23,0	22,1	16,5
25,7	24,0	17,1
24,8	23,6	17,2

Dades en percentatge

*A partir del 2020 les dades de la UE corresponen a 27 estats membres.

Resultats de les competències bàsiques

L'anàlisi de les proves de competències bàsiques de 4t de l'ESO de l'edició d'enguany, ha evidenciat un descens dels resultats de les competències bàsiques de l'alumnat català, una tendència que es percep des de la irrupció de la pandèmia. Des de l'any 2021, la puntuació ha baixat 2,4 punts en català, 2,8 en castellà, 4,5 en matemàtiques i 2,1 en anglès. Hi ha menys alumnes excel·lents (haurien de ser del 30%) i més de nivell baix (un 40%, quan no haurien de superar el 15% del total). Segons els resultats, només les llengües catalana i castellana es mantenen en la mitjana desitjable, si bé 9 de cada 10 alumnes escriuen amb faltes d'ortografia. Preocupa especialment la puntuació mitjana obtinguda en les matemàtiques, la pitjor dels darrers onze anys. Pel que fa a l'anglès, la puntuació ha caigut respecte del curs anterior i prop d'un 20% no aconsegueixen el mínim establert en l'expressió escrita, si bé és la matèria on es perceben més desigualtats (un 20% d'alumnat està al nivell més alt).

Es confirma, doncs, un cop més, el marge de millora existent pel que fa a resultats educatius, que se suma a l'elevat nivell de segregació escolar (distribució poc equitativa de l'alumnat entre centres educatius) i l'alta correlació entre rendiment acadèmic de l'alumnat i la renda familiar.

DESPESA PÚBLICA EN EDUCACIÓN

El pressupost en educació per al 2022 és de més de 6.500 M€ i s'incrementa en gairebé 1.000 M€ respecte de l'any anterior (15,5%), si bé el creixement no és tant si es compara amb el pressupost executat l'any 2020 (5.962.823.092). Malgrat aquest increment, però, la inversió representa un 2,77% del PIB, i, per tant, continua lluny del 6% que estableix la Llei d'educació de Catalunya i que reclama la comunitat educativa.

A banda, cal mencionar que el 75% de l'increment de la despesa es deu en gran mesura a l'increment històric de les transferències i finançament del govern d'Espanya, incloent-hi alhora les dels fons europeus: fons covid, programa d'equitat PROA, fons de creació de places d'FP, per digitalització i ensenyament bilingüe, per universalització de l'etapa 0-3 anys, en beques i ajuts a l'estudi (llibres de text, per alumnat amb NESE...), que assoleixen un rècord d'inversió estatal, etc.

Pressupost inicial del Departament d'Educació

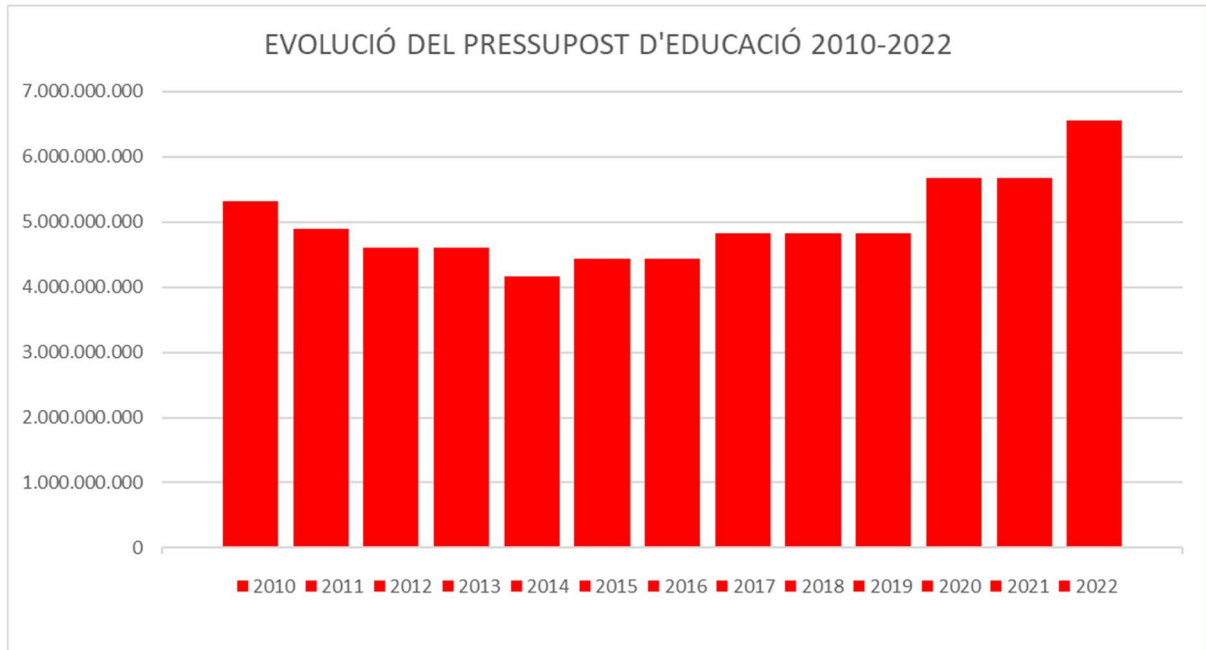
Any	TOTAL PRESSUPOST (€)	Variació anual %
2022	6.555.555.555,56	15,58%
2021	5.671.743.088,47	0,00%
2020	5.671.855.817,65	17,65%
2019 ¹	4.821.144.708,24	0,00%
2018 ¹	4.821.144.709,24	0,00%
2017	4.821.144.709,24	8,52%
2016 ¹	4.442.580.654,38	0,00%
2015	4.442.580.654,38	6,86%
2014	4.157.477.475,14	-9,84%
2013 ¹	4.610.988.901,64	0,00%
2012	4.610.988.901,64	-5,79%
2011	4.894.303.498,40	-7,96%
2010	5.317.611.671,35	3,82%
2009	5.122.010.221,50	4,93%
2008	4.881.331.884,00	7,51%
2007	4.540.220.454,00	8,70%
2006	4.177.007.714,00	11,11%
2005	3.759.313.000,00	11,35%
2004	3.375.998.788,63	16,26%

Notes:

1. Pressupost prorrogat

Dades en €

Font: Pressupost inicial del Departament d'Educació.

Malgrat reconèixer l'increment pressupostari de l'exercici 2022, cal destacar que pràcticament un 60% del pressupost inicial es destinava al capítol 1, i que en l'execució arriba al 80% a causa de les substitucions de personal per la covid-19.

Igualment, es tracta d'un pressupost molt per sota del que seria necessari tenint en compte les necessitats i reptes educatius pendents:

- la universalització del primer cicle d'educació infantil (0-3 anys),
- l'increment de places d'FP,
- el desplegament de l'escola inclusiva,
- el desplegament del pacte contra la segregació,
- les millores pendents de les condicions laborals del professorat,
- la gratuïtat de l'educació,
- l'increment d'ajuts de menjador, especialment a l'etapa de secundària, etc.

Finalment, si bé al mes de juny l'execució del pressupost era del 49,1%, preocupa l'escassa execució dels fons de recuperació i el cert desaprofitalment dels fons europeus: per acreditació de competències, per creació de noves places d'escola bressol, per aclimatar els centres educatius davant les onades de fred i calor i millorar-ne l'eficiència energètica, etc.

2. NOVETATS DEL CURS ESCOLAR 2022-23

Aquest és el primer curs postpandèmia que començarà sense aplicar mesures sanitàries. Però el curs presenta més novetats que han estat anunciades tant pel Departament d'Educació com pel Ministeri:

AVANÇAMENT DEL CALENDARI I JORNADA COMPACTADA AL SETEMBRE

El curs començarà excepcionalment el dia 5 de setembre per les etapes d'infantil i primària, i el dia 7 per a les de secundària, i durant aquest mes la jornada lectiva finalitzarà a les 13 h, si bé s'ha anunciat que es garantirà el servei de menjador i monitoratge fins a les 16.30 h. Caldrà fer un seguiment de les diferències que es produiran entre centres educatius, ja que l'escola concertada mantindrà les 6 hores lectives habituals, davant les 4 hores que tindrà l'escola pública, així com de la qualitat de les activitats educatives no lectives per centres (més d'acollida que no pas activitats extraescolars). És previsible que la jornada compactada comporti un retrocés en termes d'equitat, dificultats organitzatives i per preparar el curs en els centres educatius per part dels claustres, i també problemes d'adaptació pels més petits, així com d'atenció a l'alumnat amb NESE. D'altra banda, els sindicats han tornat a denunciar que hi haurà docents que seran nomenats pocs dies abans de l'inici de curs, i que faltaran monitors de lleure a les tardes de setembre. A hores d'ara es desconeix el nombre d'alumnes que en farà ús.

El canvi de calendari, anunciat sense consultar el Consell Escolar de Catalunya, i impulsat malgrat l'oposició de la comunitat educativa -que proposava una moratòria en la mesura-, comportarà un increment dels dies de lliure disposició durant el curs.

GRATUÏTAT DE L'12

El govern de la Generalitat va anunciar unilateralment la gratuïtat de l'12, i finalment va arribar a un acord amb les entitats municipalistes. Tanmateix, no es proporcionarà als municipis, que són els titulars de la majoria d'escoles bressol, l'aportació suficient per fer possible aquesta gratuïtat per a les famílies sense que els ajuntaments hagin d'assumir un cost. Aquesta mesura ha comportat nombroses modificacions en el funcionament i organització d'aquest servei públic per part dels ajuntaments, que s'han vist econòmicament perjudicats, especialment aquells que més tarifació social havien aplicat. En canvi, el govern de la Generalitat no ha creat noves places d'escoles bressol ni tan sols ha convocat cap subvenció per a la seva creació, la qual cosa preocupa especialment davant l'increment de demanda que s'ha registrat (entorn un 30%), i perquè no suposa un avenç cap a la universalització, que és el veritable objectiu si volem que la gratuïtat i l'accés a l'escola bressol siguin universals.

Pel que fa a les famílies amb infants escolaritzats en llars d'infants privades d'iniciativa social, el govern aportarà 800 € per alumne i curs per tal que reverteixi en una disminució de les quotes pagades per les famílies, que s'estalviaran uns 70 € mensuals. I aportarà 800 euros addicionals per als alumnes NESE, per la situació socioeconòmica familiar.

D'altra banda, una altra mesura anunciada ha estat la implantació dels ensenyaments de primer cicle d'educació infantil en escoles rurals de municipis de fins a 2.500 habitants, a iniciativa dels ajuntaments implicats. És a dir, no es creen escoles bressol rural com s'ha anunciat sinó que s'incorporen grups d'infants d'entre 1 i 3 anys en 52 escoles de primària rural ja existents.

REDUCCIÓ DE RÀTIOS A I3

Les ràtios d'Infantil 3 (P3) passaran a ser majoritàriament de 20, si bé hi haurà municipis més densament poblats de l'Àrea Metropolitana on manquen espais i equipaments educatius que hauran de continuar amb les ràtios a 25. Les ràtios de la resta de cursos es mantindran iguals, si bé seria molt necessari reduir especialment les de secundària i de la postobligatòria per millorar la qualitat de l'atenció educativa i poder fer una feina de tutoria més individualitzada. Destaca, per exemple, el cas de l'FP, on es mantenen les ràtios anteriors a la pandèmia (35 per aula) davant la dificultat del govern de generar més oferta a partir de nous equipaments educatius. Tampoc es modifiquen les ràtios d'I2 que són de 20 igual que a I3.

Igualment, es mantindran les ràtios diferenciades dins una mateixa zona educativa entre centres públics i concertats, la qual cosa perjudica la lluita contra la segregació escolar.

RESERVA DE PLACES PER ALUMNAT NESE

En el darrer procés de preinscripció, el govern de la Generalitat va començar a aplicar el decret d'admissió per una distribució més equilibrada de l'alumnat vulnerable entre centres educatius, pel qual es va establir una reserva de places a I3 i a 1r d'ESO per aquest alumnat a tots els centres de la zona educativa a la qual pertanyés, de tal manera que es garantís que no s'acabaria concentrant un sol centre. Aquesta mesura va ser molt criticada perquè es va aplicar sense informar-ne prèviament les famílies, que en molts casos van veure així perjudicada la seva elecció de centre. D'altra banda, el conseller d'Educació va anunciar una línia de subvencions de 384 € per alumne vulnerable a cada centre públic i de 988 € a cada centre concertat, per I3 i 1r d'ESO, per garantir la gratuïtat de la plaça (que les famílies dels infants/joves no hagin de pagar per sortides, colònies, llibres, material, etc.) que, ara com ara, encara no s'ha fet efectiva. A la resta de cursos, però, l'alumnat considerat vulnerable continuarà comptant amb la mateixa aportació econòmica que fins ara (600 € per alumne a la concertada, a partir del tercer, i 0 € a l'escola pública).

NO RENOVACIÓ DELS CONCERTS ALS CENTRES QUE SEGREGUEN PER SEXE

Gràcies als canvis introduïts per la LOMLOE, el govern de la Generalitat podrà no renovar els concerts als centres educatius que segreguen per sexe.

GARANTIA DE PLAÇA D'FP A L'ALUMNAT PROVINENT DE 4T DE L'ESO

Després de les crítiques rebudes el darrer curs per manca d'oferta pública d'FP, el govern de la Generalitat ha modificat el procés de preinscripció per garantir enguany almenys plaça a l'alumnat provinent de 4t d'ESO que volia fer un cicle formatiu de Grau Mitjà (GM) d'FP, en la família formativa desitjada. No obstant això, continua havent-hi un greu problema d'accés a determinats cicles formatius molt demandats (informàtica, sanitat, etc.), i el govern encara no ha assignat plaça a gairebé un 25% de l'alumnat provinent d'altres trajectòries formatives o professionals (Batxillerat, Escoles d'Adults, PFi, etc.), unes 20.000 persones entre GM i GS (Grau Superior), que tot i haver fet la preinscripció a la primavera poden acabar desistint de matricular-se si la plaça finalment assignada s'allunya molt de les seves preferències inicials o que, en el millor dels casos, començaran el curs gairebé un mes més tard que la resta. Encara que continuen havent-hi més vacants que joves pendants d'assignació, és evident el desajust existent entre l'oferta i la demanda, per manca de planificació i d'una correcta prospecció.

CONVOCATÒRIA DE VAGUES, DESCONVOCADES

El pròxim curs escolar havia de començar amb protestes a escoles i instituts i amb la represa de les vagues que van condicionar el darrer curs, on es van viure fins a 9 jornades d'aturades, majoritàriament vinculades a demandes laborals i de recursos per l'educació. En concret, els sindicats, de manera unitària, havien anunciat vaga el 7 (coincidint amb el primer dia de curs a la secundària) i el 28 de setembre, i accions reivindicatives en l'inici del calendari lectiu, el 5 de setembre, on també s'havien de realitzar concentracions davant dels ajuntaments. D'altra banda, també s'havien proposat tancades als centres entre el 12 i 23 de setembre i la convocatòria d'assemblees a les escoles i instituts.

Entre les principals reivindicacions sindicals, destaquen el restabliment de l'horari lectiu anterior a les retallades, la retirada del decret de plantilles, la rebaixa del primer sexenni de 9 a 6 anys, la inversió del 6% del PIB, una reducció generalitzada de les ràtios estructurals, la conversió dels terços de jornada a mitges jornades, la reducció de dues hores pels docents majors de 55 anys, un increment de personal d'atenció directa a l'alumnat, l'estabilització del personal interí, l'equiparació salarial en l'FP o la no aplicació dels nous currículums...

Finalment, el dia 1 de setembre, 4 dies abans de l'inici de curs, s'ha produït un acord entre els sindicats i el Departament d'Educació que es concreta en la recuperació d'una hora lectiva pels mestres d'Infantil i Primària i de Secundària (22 hores Infantil i Primària, i 18 a Secundària) al gener que, en cas que es produeixi, implicarà la contractació de gairebé 3.500 docents addicionals (1.463 d'Infantil i Primària i 2.009 de Secundària), amb un cost de 170 M d'€.

NOUS CURRÍCULUMS EDUCATIUS

El curs vinent serà el primer en què s'han de desplegar els nous currículums derivats de la LOMLOE (disposició addicional 5a), que impulsen un canvi metodològic en l'aprenentatge en la línia que assenyalen les principals instàncies educatives internacionals com la UNESCO (treball per projectes, enfocament centrat en sabers i competències claus i específiques, per aplicar els coneixements assolits al dia a dia). Aquests s'hauran de començar a aplicar en els cursos imparells, però en el cas de Catalunya, els decrets de currículum encara no han estat aprovats, si bé afectaran especialment la secundària i el Batxillerat, i és possible que això endarrereixi l'arribada dels llibres de text. Per la seva banda, els sindicats s'han oposat a la seva implementació i el conseller d'Educació ha permès una transitorietat en la seva aplicació pel que fa a les hores de gestió autònoma dels centres educatius (20%).

D'altra banda, el Batxillerat passarà de 3 a 5 modalitats, i el Ministeri ha presentat l'esborrany d'un pla per la nova selectivitat que reduiria a la meitat el nombre d'exàmens i incorporaria una prova de maduresa acadèmica per avaluar les competències de l'alumnat. Aquest nou sistema d'accés a la universitat culminaria la reforma educativa del govern d'Espanya, reforçant la capacitat d'anàlisi i comprensió en detriment de la memòria. Es preveu que entri en vigor de manera gradual a partir del curs 2023-2024 i que finalitzi el curs 2026-2027.

PRIMER CURS AMB LA LLEI D'APRENTATGE I ÚS DE LES LLENGÜES OFICIALS A L'ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI EN VIGOR

Aquest serà el primer curs escolar que comenci amb la nova llei sobre l'aprenentatge i ús de les llengües oficials en l'ensenyament, en vigor, que estableix que el català continuarà essent centre de gravetat del sistema educatiu i llengua vehicular, i que també reconeix el castellà com a llengua d'aprenentatge (garantint-ne l'ensenyament i l'ús curricular), fixant que seran els criteris pedagògics que determinaran la presència de les llengües en els projectes lingüístics i educatius d'escoles i instituts.

En aquest sentit, el TSJC ha plantejat una qüestió d'inconstitucionalitat al TC en relació amb aquesta llei i al decret, i, per altra banda, el Tribunal Suprem ha ratificat una decisió del TSJC anterior a la nova llei que anul·lava dos projectes lingüístics que no preveïen el castellà com a vehicular. Recentment, el TSJC ha denegat, però, decretar mesures cautelars per impartir una nova assignatura en castellà a totes les escoles de Catalunya. De fet, les instruccions d'inici de

curs preveuen el següent: “Assegurar l'ús de la llengua catalana com a llengua vehicular d'ensenyament i aprenentatge, i, tal com estableix l'article 15 de la Llei d'educació, aplicar estratègies d'immersió lingüística que tinguin en compte la realitat sociolingüística del centre. També es pot preveure que alguns continguts específics, activitats educatives o recursos didàctics incorporin l'ús de les altres llengües curriculars per tal de garantir que l'alumnat, en acabar l'ensenyament obligatori, tingui les competències necessàries en aquestes llengües.” Veurem, per tant, si s'aprecia un canvi al conjunt de centres, i si es manté o no l'aplicació del 25% en els 27 centres educatius on hi havia sentències fermes que afectaven algun grup en concret.

INCREMENT DE BEQUES

Per la seva banda, i en un context de pujada de preus generalitzada i també dels llibres de text i altre material de papereria, el govern d'Espanya ha anunciat un esforç especial en matèria de beques i ajuts a l'estudi. Així, l'alumnat que obtingui una beca per cursar els seus estudis el pròxim curs 2022-2023 rebrà un ajut complementari de 100 € mensuals, que implica una injecció de 400 milions d'euros addicionals, que se sumen als 2.134 milions que s'han destinat el 2022 en beques per part del Ministeri. En els darrers anys, hi ha hagut un increment pressupostari del 45% de la partida de beques, que respon a l'aposta del govern d'Espanya per millorar l'equitat de sistema, protegir el dret a l'educació i garantir l'accés a les beques dels estudiants i famílies que les necessiten.

PROGRAMACIÓ I ROBÒTICA

Durant el Debat de l'Estat de la Nació, el president del govern espanyol va anunciar la posada en marxa del “Plan Código Escuela 4.0” perquè tot l'alumnat d'infantil, primària i secundària aprengui programació informàtica, dotat amb 356 milions d'€, que inclourà formació dels docents i la introducció dels continguts de programació i robòtica en els graus de Magisteri, així com la creació de la figura de l'auxiliar de programació als centres educatius sostinguts amb fons públics.

3. VALORACIONS

El pròxim curs escolar 2022-2023 començarà marcat pel descontentament de la comunitat educativa després d'un curs que ha aprofundit la desconfiança entre aquesta i la Conselleria i el govern de la Generalitat, de retruc.

Tot i l'acord sindical de darrera hora, s'ha posat de manifest la manca de diàleg i de cerca de complicitat dels i les docents, direccions, municipis i famílies a l'hora de tirar endavant canvis i reformes. I continua pendent un acord social per l'educació, sense el qual el sistema educatiu no podrà avançar i millorar.

Pel que fa al primer cicle d'educació infantil, si bé s'ha incrementat la partida pressupostària per fer possible la gratuïtat de les famílies a 12, aquest increment no ha estat suficient per garantir-ne el total de despeses vinculades, la qual cosa ha tornat a repercutir en un cost addicional per als ajuntaments, que ja van mantenir aquest servei públic fonamental durant molts anys a les seves espatlles, per abandonament del finançament per part del govern de la Generalitat. Paral·lelament, aquesta decisió no ha anat acompanyada d'un compromís amb la universalització d'aquesta etapa educativa, la qual cosa preocupa per la manca de places públiques existents que fa impossible per ara assegurar l'accés universal a aquest ensenyament, a banda de la gratuïtat per a totes les famílies. Igualment, no hi ha el compromís pressupostari per garantir el finançament de les escoles bressol en el mitjà i llarg termini completament, i continuem essent de les regions europees on les famílies més paguen per aquesta etapa educativa.

Un altre repte pendent del govern de la Generalitat en matèria educativa és avançar en el desplegament de l'escola inclusiva, on hi ha encara moltes mancances: des del desplegament insuficient del decret 150/2017, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, la manca de formació dels mestres i de personal d'atenció educativa especialitzada suficient (especialment a la secundària on han incrementat els problemes de salut mental, però també en els EAP o en el primer cicle d'educació infantil, on són els ajuntaments qui es fan càrrec dels vetlladors/es, així com en el temps no lectiu, etc.). En aquest context, el Grup Socialistes-Units per Avançar va impulsar la constitució d'una Comissió d'estudi per avançar en el desplegament d'un sistema educatiu inclusiu i esperem aportar-ne les conclusions abans que finalitzi aquest curs. D'altra banda, el conseller ha anunciat en alguna ocasió la necessitat d'un pacte per l'escola inclusiva, pel qual caldria incrementar significativament el pressupost.

En matèria de Formació Professional, continuen mancant places públiques suficients si volem un model d'FP actualitzat, vinculat a sectors econòmics emergents, per millorar la formació tècnica mitjana de la població, i sobretot la formació especialitzada, a banda de l'acreditació de competències, en la línia que apunta la nova llei espanyola d'FP. Cal garantir no només la

continuïtat formativa de l'alumnat de 4t d'ESO, sinó del conjunt d'aspirants de cicles formatius de GM i GS. I, en aquests moments, tornem a tenir 20.000 joves preinscrits a cicles formatius a la primavera pendents que se'ls assigni una plaça que poden acabar desistint i que, en el millor dels casos, començaran el curs un mes després. Igualment, és fonamental que el govern treballi de manera conjunta amb els agents socials i el territori la prospecció i elabori un mapa de necessitats formatives, i faci públic un mapa d'oferta formativa adaptat i ajustat a aquestes necessitats, amb equipaments i maquinària i tecnologia moderna i de qualitat. Continua també pendent el decret de centres integrats d'FP i Catalunya és la comunitat autònoma que ara com ara no compta amb cap.

Cal també reforçar la flexibilitat d'itineraris a la secundària per reduir l'abandonament i generar noves oportunitats formatives, amb programes de diversificació curricular i de formació i inserció (PFI), o reforçant el finançament i suport a les escoles de noves oportunitats per facilitar la continuïtat formativa.

Pel que fa a la lluita contra la segregació i les desigualtats educatives, continua essent necessari una millora del finançament i dels recursos que acompanyin el "pacte" i el decret de programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió. Així, després d'iniciar el darrer curs amb una retallada de personal docent a centres de màxima i alta complexitat per haver "millorat" la seva situació socioeconòmica (amb dades anteriors a la pandèmia), cal determinar una assignació de recursos als centres educatius que en permeti reforçar la qualitat i l'equitat, millorant o mantenint (mai reduint) les plantilles de professionals per millorar la qualitat de l'atenció educativa.

En aquesta línia, seria convenient un pacte pels horaris al conjunt de centres del Servei d'Educació de Catalunya per acabar amb les injustes diferències de jornada entre centres públics i concertats. I incrementar les polítiques públiques del Departament d'Educació per garantir l'accés a les activitats extraescolars de manera universal, especialment a aquells infants i joves més vulnerables.

Igualment, davant el 32,2% dels infants en risc de pobresa i exclusió (450.588 nens i nenes), cal plantejar la universalització del servei de menjador, tant a primària com a secundària (on encara no s'ha recuperat el servei suprimit amb les retallades a l'època del govern Mas), i la seva gratuïtat, una mesura que segons EDUCO costaria 360 M€. Segons aquesta entitat, el sistema de beques és insuficient i només cobreix l'11,8% de l'alumnat a Catalunya. Cal tenir en compte que el percentatge d'alumnes de primària que fa ús del menjador a centres públics a Catalunya és del 54%, i que enguany s'ha encarat el preu màxim del menjador, que passa de 6,33 € a 6,54 € diaris.

Un tema prioritari a abordar és la caiguda dels resultats de les proves de competències bàsiques i fer un pla per millorar l'èxit educatiu de l'alumnat català. Fa massa anys que no veiem prou interès del govern en aquest qüestió i, en canvi, cal actuar amb urgència i revertir

els mal resultats en matemàtiques o en anglès, reforçant també o revisant la formació inicial i permanent del professorat.

En un context crític d'increment de la inflació (on els llibres i els articles de papereria s'han encarit un 23%, i el material un 5%), encara s'està lluny de poder garantir la gratuïtat de l'educació, que ha de ser un objectiu compartit. I no es poden oblidar tampoc les millores pendents de les condicions laborals del professorat, l'únic col·lectiu docent d'Espanya que no ha recuperat les condicions anteriors a les retallades, a banda de la necessitat d'incorporar més i nous perfils professionals als centres educatius davant els importants reptes pendents, donada també la pèrdua d'efectius de reforç covid-19.

Essencial és també impulsar un pla per a la millora dels equipaments educatius que cal aclimatar i adaptar a les noves condicions del canvi climàtic, per millorar també l'eficiència energètica. Caldria aprofitar els 200 milions d'€ anunciats pel govern espanyol a través d'un programa de cooperació territorial que es podria concretar el curs vinent i, sobretot, culminar d'una vegada les construccions pendents i evitar la normalització dels barracons.

En definitiva, aquest curs tornarà a caracteritzar-se per la insuficiència de recursos per abordar els molts reptes pendents en un pilar fonamental de l'Estat del benestar com és l'educació, i que fa massa anys que està abandonada. Però sobretot, per una crisi de governança que afecta la motivació del col·lectiu docent i la confiança de la comunitat educativa en el sistema educatiu. És fonamental que aquest nou curs que comença amb canvis importants sigui una oportunitat per cercar el pacte educatiu pendent, que ha de posar per davant la importància de l'educació per a la societat, garantia de promoció social i d'igualtat d'oportunitats, i afrontar amb prioritat els reptes educatius inajornables.